

Mehefin 2009

Prosiect Cyflogaeth yn Mencap

Fe roes Simon Stranks oq Tîm Ymgyrchoedd yn Mencap gyflwyniad yngl n âq Prosiect Cyflogaeth syq amcanu at godi ymwybyddiaeth o rinweddau da pobl sydd ag anableddau dysgu fel gweithiwr - y maent yn tueddu i fod yn weithwyr ffyddlon ac y maent yn colli llai o amser oq gwaith drwy waeledd. Y prif nod yw cynyddu nifer y bobl sydd ag anableddau dysgu syq cael eu cyflogi gan gyrrff statudol, aq nod yw cael 220 o bobl ychwanegol i gyflogaeth erbyn diwedd yr Ymgyrch, fydd yn para am ddwy flynedd.

Y mae pwysauq cael ei roi ar Gynulliad Cymru i gynyddu nifer y bobl y maent yn eu cyflogi sydd ag anableddau dysgu, ac y maent yn mynd i lunio rhestr o addasiadau rhesymol ar gyfer cyflogi pobl sydd ag anableddau dysgu. Fe allai cwmnïau eraill wedyn ddefnyddio hyn. Fe amlygwyd yr angen am swyddi â thâl ac nid dim ond swyddi gwirfoddol ar gyfer pobl sydd ag anableddau. Fe dynnwyd sylw at y ffaith bod gan yr holl Awdurdodau Lleol gwotâu anabledd ond eu bod yn eu llenwi gyda phobl sydd â chlefyd siwgr, ac yn y blaen.

Fe dynnwyd sylw at y ffaith bod gan Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Deillion a Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol Pobl Fyddar a Thrwm eu Clyw, fel ei gilydd, gynghorwyr cyflogaeth a bod yna Gynghorwyr ar Gyflogaeth iq Anabl wediq lleoli mewn Canolfannau Gwaith.

Plant Anabl yn Cyfri Cymru

Fe wnaeth Zoë Richards o Anabledd Dysgu Cymru roi gwybod bod cynrychiolwyr oq Ymgyrch Plant Anabl yn Cyfri Cymru wedi cyfarfod gyda Jane Hutt, y Gweinidog dros Blant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, fel rhan oq cyfarfod unwaith bob dau fis ar y 1^{af} o Fehefin. Fe roddwyd **diweddariad ar amrywiol gynlluniau gan Lywodraeth Cynulliad Cymru**, ac y mae hyn yn awr wediq rannu.

Fe ychwanegodd Zoë a chyfranogwyr yn y cyfarfod y sylwadau canlynol ar amrywiol faterion.

- **Gweithio allweddol** - Y mae rhywfaint o drafodaeth yn digwydd yngl n â chael Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol (GCD) i roi hawl i bob person anabl ifanc gael gweithiwr allweddol.
- **Chwarae cynhwysol** – Fe wnaeth aelodau amau sut y maeq arian chwaraeq cael ei wario yn awdurdod lleol pob un, ac a ywq arian yn mynd i gael ei roi ar gael i bwmpio lleoedd ychwanegol da mewn cynlluniau atgyfeirio.
- **Newid Lleodd** – Y maeq uned newid lle symudol wediq defnyddio yn ~~W~~Winter WonderlandqAbertawe. Fe fydd ffitiadau retro yn cael eu gosod ym Mharc Oakwood, Amgueddfa Sain Ffagan yng Nghaerdydd a Sioe Frenhinol Cymru.

Y mae Ymgyrch Plant Anabl yn Cyfri Cymru wedi sicrhau rhai ceisiadau a atebwyd yn gadarnhaol yn nwy flynedd gyntaf yr Ymgyrch. Yr ydym yn awr yn mynd i ganolbwyntio ar sicrhau cyllid ar gyfer plant anabl o'r Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant nesaf yn 2011 i 2014.

Y mae'r Ymgyrch wedi clywed oddi wrth Sefydliad Bevan i weld a fyddem yn ei ganfod yn ddefnyddiol iddynt ymgymryd â phrosiect ymchwil annibynnol ar wasanaethau ar gyfer plant anabl.

Trafodaeth ynglŷn â'r Mesur Addysg Arfaethedig (Cymru)

Y mae Mesur yn fath newydd o ddeddfwriaeth a gyflwynwyd gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ac fe all wneud darpariaethau yng Nghymru mewn ffordd gyffelyb i Ddeddf Seneddol. Diben y Mesur neilltuoel hwn yw ymestyn hawl plant drwy ddarparu hawliau iddynt wneud apeliadau a cheisiadau addysgol arbennig o ran gwahaniaethu ar sail anabledd i Dribiwnlys Anghenion Addysg Arbennig Cymru. Fe fydd yn diwygio'r deddf sy'n rhoi hawl i rieni wneud apeliadau a cheisiadau i'r Tribiwnlys.

Y mae yna ymgynghoriad wedi'i agor ynglŷn â'r Mesur uchod. Fe wnaeth Cath Lewis ddsbarthu copi o'r ymateb y mae hi wedi'i gwblhau ar ran Plant yng Nghymru. Y mae'r ymateb ar gael i'w lawrlwytho oddi ar adran Aelodau y wefan hon.

Cyfathrebu gyda Phlant Anabl

Y mae Gabrielle Eisele yn gweithio dros Tros Gynnal fel eiriolwr ar ran plant anabl, ac y mae hi hefyd yn hyfforddwr annibynnol i *Triangle*, mudiad annibynnol sy'n gweithio'n uniongyrchol gyda phlant a theuluoedd, ac y mae hi hefyd yn gwneud llawer o hyfforddiant ynglŷn â sut i gyfathrebu gyda phlant anabl. Fe dynnodd hi sylw at y ffaith y gall bob plentyn anabl gyfathrebu, ni waeth pa mor ddybryd yw'r hanabledd, ond yr oedd yn derbyn nad yw'r farn hon yn cael ei rhannu gan bawb. Fe ychwanegodd Gabrielle ei bod hi'n anodd iawn, os yw person yn credu na all plentyn anabl gyfathrebu, newid y farn honno. Yn ystod ei sgwrs, fe amlygodd Gabrielle amryw o adnoddau a syniadau y gellir eu defnyddio i gyfathrebu gyda phlant anabl ac i ganfod eu dymuniadau a'r teimladau. Fe dynnodd hi sylw at y ffaith y gall pawb, beth bynnag yw'r hanabledd, ddynodi i'w enw a'u enw. Fe ddywed rhai pobl mai'r prif rwystr rhag cyfathrebu gyda phlant anabl yw amser. Fe ellir gweld yr esgus hwn fel gwahaniaethu yn erbyn plant anabl.

Rhwydweithio

Fe wnaeth y sawl a fynychodd gwblhau **Taflen Cyfnewid Gwybodaeth** a ofynnodd iddynt rannu **Beth oeddynt yn ei wneud ar hyn o bryd?** a **Beth mae arnoch angen?** gyda manylion cysylltu. Fe fydd hyn yn cynorthwyo aelodau i barhau i rwydweithio ac i gefnogi'r naill a'r llall ar ôl y cyfarfod.